

t.a.v. De Minister van Asiel en Migratie

**Directoraat-Generaal
Migratie**
Directie Migratiebeleid
Team Strategie en Verbinding

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20011
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Datum
5 september 2024

Onze referentie
5581284

Bijlage(n)
0

nota

Rapportage wijzigingen in het asielbeleid in omliggende landen

1. Aanleiding

Tijdens het wetgevingsoverleg asiel en migratie van 29 januari 2024 heeft uw ambtsvoorganger toegezegd de Kamer structureel te informeren over aanscherpingen die worden doorgevoerd in het asielbeleid van de ons omliggende landen. Op 26 juni 2024 informeerde uw ambtsvoorganger de Kamer over de wijze waarop is besloten invulling te geven aan deze toezegging, alsook over de planning van de periodieke rapportages. Hierbij verstuurt u, conform de planning, de eerste rapportage in deze reeks.

2. Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd in te stemmen met de verzending van de brief.

3. Toelichting

De rapportage baseert zich op de belangrijkste wijzigingen in het asielbeleid van een aantal relevante EU-lidstaten: Oostenrijk, België, Frankrijk, Duitsland en Zweden, gedurende de periode van april tot en met juni dit jaar. In verband met het zomerreces – waardoor de publicatie van de brief langer duurt – zijn dit keer ook enkele recentere ontwikkelingen opgenomen in de brief. De (openbare) informatiebronnen voor de rapportage bestaan in de basis uit de periodieke nieuwsbrief van het Europees Migratienetwerk (EMN) en informatie uit het informatie- en documentatiesysteem (IDS) van het Asielagentschap van de Europese Unie (EUAA).

Ter (achtergrond)informatie is hieronder per beleidswijziging in het buitenland steeds de Nederlandse situatie opgenomen.

Wijzigingen gezinshereniging asielgerechtigden – Oostenrijk

Op 5 mei 2024 kondigde de Oostenrijkse bondskanselier zijn voornemen aan om gezinshereniging met asielgerechtigden in Oostenrijk aan te scherpen door middel van strengere controles, waarbij DNA-tests en intensiever opgeleide documentcontroleurs worden ingezet om verwantschap aan te tonen.

Beleid in Nederland:

De IND toetst bij een nareisverzoek op drie elementen. Allereerst wordt er gekeken naar de identiteit van de gezinsleden, die moet aannemelijk zijn. Daarna wordt de familierechtelijke relatie tussen gezinsleden getoetst. Dit gebeurt op basis van aangeleverde relevante documenten zoals geboorte bewijzen, huwelijksaktes etc. Indien deze familierechtelijke documenten niet aanwezig zijn kan de IND nader onderzoek aanbieden. Het nader onderzoek bestaat uit DNA-onderzoek, indien het gaat om biologische kinderen, en/of uit interviews waarbij de referent en het gezinslid worden gehoord. Tot slot toetst de IND of er nog steeds een feitelijke gezinsband bestaat tussen de gezinsleden die willen nareizen en de referent.

Het aanbieden van DNA-onderzoek wordt in Nederland al langer gedaan. Daarnaast kan de hoor- en beslismedewerker, voor wat betreft de waarde die aan bepaalde documenten en aktes worden gehecht, informatie opvragen bij Bureau Documenten van de IND.

Pilotproject betaalpas asielzoekers – Oostenrijk

In Opper-Oostenrijk zijn de eerste *Sachleistungskarten* uitgegeven aan 250 asielzoekers in de regio Steyr als onderdeel van een pilotproject. Het gaat om een betaalpas waar tweemaandelijks voedselgeld op gestort wordt ter voorkoming van misbruik van de voorzieningen. Vanaf de herfstperiode zullen ook asielzoekers in particuliere accommodaties deze kaarten ontvangen, met het oog op een nationale uitrol.

Beleid in Nederland:

Of asielzoekers eet- en leefgeld krijgen in natura of als (gedeeltelijke) financiële uitkering op een moneycard hangt af van de fase in het asielproces en de opvangvorm waarin zij verblijven.

In de aanmeldfase krijgen asielzoekers, conform de Rva 2005, geen financiële verstrekkingen. Zij koken niet zelf en ontvangen alle verstrekkingen in natura. Op de procesbeschikbaarheidslocatie¹ krijgen asielzoekers, met uitzondering van asielzoekers in spoor 4, eveneens de verstrekkingen in natura. Net als in de handhaving- en toezichtlocatie, waar overlastgevendende asielzoekers geplaatst worden.

Overige asielzoekers krijgen eet- en leefgeld in beginsel in de vorm van een (gedeeltelijke) financiële uitkering op een betaalkaart. Er zijn locaties waar de mogelijkheid om zelf te koken niet bestaat, dan worden maaltijden verzorgd. Tot slot zijn er de locaties voor uitgeprocedeerde asielzoekers zonder recht op opvangvoorzieningen, de vrijheidsbeperkende locatie en de gezinslocaties. Volwassen krijgen op deze locaties wel eetgeld in de vorm van een financiële uitkering, maar geen leefgeld. Kinderen krijgen wel eet- en leefgeld in de vorm van een financiële uitkering.

Hogere kostenvergoedingen voor de zorg voor kwetsbare vluchtelingen – Oostenrijk

Op 10 juli 2024 werd bekend gemaakt dat hogere kostenvergoedingen met terugwerkende kracht vanaf 1 januari 2024 worden verleend voor de zorg van bijzonder kwetsbare vluchtelingen zoals alleenstaande minderjarigen of hulpbehoevende en bescherming behoevende personen.

Beleid in Nederland:

---

¹ Niet actief sinds 1 maart jl.

**Directoraat-Generaal
Migratie**
Directie Migratiebeleid
Team Strategie en Verbinding

Datum
5 september 2024

Onze referentie
5581284

In Nederland wordt de zorg die aan asielzoekers wordt geboden vergoed op grond van de Regeling Medische zorg Asielzoekers. Het gaat daarbij om werkelijk gemaakte kosten voor genoten zorg. Voor die vergoeding wordt gebruik gemaakt van dezelfde tarieven die in de reguliere zorg gelden en die worden vastgesteld door de Nederlandse zorgautoriteit (Nza). Eventuele aanpassingen in deze Nzatarieven gelden dus ook voor asielzoekers.

**Directoraat-Generaal
Migratie**
Directie Migratiebeleid
Team Strategie en Verbinding

Datum
5 september 2024

Onze referentie
5581284

Reorganisatie van juridische bijstand voor asielzoekers – Oostenrijk

Op 10 juli 2024 keurde het parlement een wetswijziging goed (voorgesteld door de Groenen en de Oostenrijkse Volkspartij) waarmee de door het Constitutioneel Hof (VfGH) geëiste onafhankelijkheid en instructievrijheid van de rechtsadviseurs van het Federaal Agentschap voor Asielzoekers (BBU) gewaarborgd wordt.

Beleid in Nederland:

Nederland heeft wettelijk vastgelegd dat on- of mindervermogenen (waaronder vreemdelingen) recht hebben op gefinancierde rechtsbijstand. Rechtsbijstandverlening in asielzaken bestaat uit het bijstaan van de asielzoeker tijdens de asielprocedure bij de IND en eventueel in beroep bij de rechtbank en hoger beroep bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. Er zijn twee instanties die zich bezighouden met en verantwoordelijk zijn voor de kwaliteit van de asiel- en vreemdelingenadvocatuur: de Nederlandse Orde van Advocaten en de Raad voor Rechtsbijstand (RvR). Verder bestaan er op dit rechtsterrein twee beroepsverenigingen die zich in het bijzonder inzetten voor de bevordering van de kwaliteit van de asiel- en vreemdelingenadvocatuur. Aan advocaten die gesubsidieerde rechtsbijstand in asiel- en vreemdelingenzaken willen verlenen, worden naast algemene voorwaarden, extra deskundigheidseisen gesteld om ingeschreven te mogen (blijven) staan bij de RvR.

Nieuwe lijst veilige landen van herkomst – België

Op 27 mei 2024 heeft België de nieuwe lijst van veilige landen van herkomst gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad. Moldavië is aan deze lijst toegevoegd. Naast Moldavië, worden de volgende landen beschouwd als veilige landen van herkomst: Albanië, Bosnië en Herzegovina, de Republiek Noord-Macedonië, Kosovo, Montenegro, Servië, en India. Voor burgers van deze landen geldt het vermoeden dat internationale bescherming niet nodig is.

Beleid in Nederland:

Met uitzondering van Moldavië staan deze landen eveneens op de Nederlandse lijst van veilige landen van herkomst. De IND handelt de aanvragen van asielzoekers met de Moldavische nationaliteit, waarvoor een laag inwilligingspercentage geldt, versneld af.

Wet proactief terugkeerbeleid aangenomen – België

Op 2 mei 2024 is er een nieuwe wet voor proactief terugkeerbeleid goedgekeurd. Het wetsontwerp voerde onder meer een "verplichting tot medewerking" in het terugkeerproces in, versterkte de individuele opvolging van vreemdelingen die het grondgebied moeten verlaten, verduidelijkte het begrip "onderduiken", verlengde de termijn om de aanvrager over te dragen aan de verantwoordelijke lidstaat (Dublin), breidde de lijst van bevoegde begeleiders uit en zorgde tot slot voor de wettelijke verankering van het verbod om gezinnen met minderjarige kinderen in gesloten centra vast te houden.

Beleid in Nederland:

Verplichting tot medewerking

In de Nederlandse wet is al uitgangspunt dat de vreemdeling zelf Nederland dient te verlaten, en hij verplicht is aan de voorbereiding van de uitzetting medewerking te verlenen hangende beroep. De inzet is om aan de verplichting tot medewerking in het terugkeerproces te versterken en te verbreden. Het wetsvoorstel 'Wet terugkeer en vreemdelingenbewaring (Wtvb: 34309)' is sinds 2018 aanhangig bij de Eerste Kamer. Dit wetsvoorstel regelt dat ambtenaren belast met het toezicht op vreemdelingen (die niet binnen de vertrektermijn uit Nederland vertrekken) de vreemdeling kunnen verplichten tot medewerking aan zijn of haar vertrek. Het niet opvolgen van deze verplichting is een misdrijf en strafbaar met ten hoogste drie maanden gevangenisstraf of een geldboete van de tweede categorie (€ 5.150). Het wetsvoorstel kent een complexe geschiedenis. Het is aanhangig bij de Eerste Kamer, de bijbehorende novelle is aanhangig bij de Tweede Kamer en er is een nota van wijziging bij de novelle in consultatie gebracht. Het proces hoe de keten tot vervolging kan komen (aangifte en/of het opleggen tot een last onder bestuursdwang) moet nader in beeld worden gebracht. Daarnaast wordt om dezelfde reden inwerkingtreding van het volledige wetsvoorstel niet op de korte termijn verwacht.

Datum
5 september 2024

Onze referentie
5581284

In het hoofdlijnenakkoord (HLA) staat opgenomen dat het niet-meewerken aan uitzetting na definitieve afwijzing of verlies van een verblijfstitel strafbaar wordt. Momenteel worden verschillende opties nader uitgewerkt om aan u voor te leggen.

Versterkte individuele opvolging

In Nederland krijgen vreemdelingen die geen rechtmatig verblijf (meer) hebben een terugkeerbesluit. In het terugkeerbesluit staat ook aangegeven dat de vreemdelingen Nederland moet verlaten. Ook wordt in het terugkeerbesluit aangegeven binnen welke termijn, en waar naartoe de vreemdeling moet vertrekken. Na overdracht van de zaak aan de Dienst Terugkeer en Vertrek (DTenV) wordt in gesprek gegaan met de onrechtmatig in Nederland verblijvende vreemdeling, en wordt de (voorbereiding van de) terugkeer ter hand genomen. Indien vreemdelingen niet zelfstandig Nederland verlaten wordt er (intensief) ingezet op de effectuering van gedwongen vertrek.

Onderduiken

De Nederlandse wet- en regelgeving heeft het begrip 'onderduiken' (dat volgt uit de terugkeerrichtlijn) geïmplementeerd als 'risico op onttrekken aan het toezicht'. In het Vreemdelingenbesluit (artikel 5.1a en 5.1b Vb) is dit nader ingevuld waarbij een aanzienlijke lijst met gronden is opgenomen die reden zijn een dergelijk risico aan te nemen. Bovendien is in het Vb nader bepaald dat een vrijheidsontnemende maatregel op basis van de Dublinverordening kan worden opgelegd bij een (significant) risico op onderduiken. Dat risico is vervolgens eveneens in het Vb nader ingevuld aan de hand van zogenoemde zware en lichte gronden. Het PACT daarentegen geeft zowel in de herziene Opvangrichtlijn (OR) als in de AMMR een definitie van 'onderduiken'. De objectieve criteria die vervolgens in een individueel geval maken dat sprake is van een onderduikrisico moeten volgens de OR en de AMMR gebaseerd zijn op nationaalrechtelijk gedefinieerde criteria. De reeds in het Vb neergelegde zware en lichte gronden worden bij implementatie van het PACT dan ook uitgebreid met voorbeelden genoemd in de OR en de AMMR op basis waarvan sprake kan zijn van een onderduikrisico.

Termijnen Dublin

Indien de vreemdeling de overdracht aan de lidstaat niet mogelijk maakt door zich te onttrekken aan het toezicht wordt in het Nederlandse stelsel de overdrachtstermijn verlengt tot de maximum die daartoe wettelijk is gegeven.

Bevoegde begeleiders

In de Nederlandse praktijk is de KMar belast met de fysieke escortering van vreemdelingen die worden uitgezet.² De uitvoering van deze begeleidingen zijn ondergebracht bij de KMar brigade Vreemdelingenzaken te Schiphol en vindt plaats in opdracht van de DT&V. Het begeleidingsproces is complex en vereist specialisatie en een gedegen opleiding en training. Niet voor niets staat het proces onder toezicht van de Inspectie Justitie en Veiligheid. Naast de eigen escorts kan de KMar in bepaalde gevallen ook gebruik maken van Frontex return en *escort officers*.

Minderjarige kinderen in gesloten centra

Detentie, ook wel vreemdelingenbewaring is een ingrijpende maatregel. Zeker voor minderjarigen. Om die reden is de maatregel een ultimatum remedium en wordt het enkel toegepast als er geen alternatief is. Wanneer er sprake is van gezinnen met minderjarige kinderen wordt de maatregel nog meer dan gebruikelijk met sterke terughoudendheid toegepast conform artikel A5/2.4. Vreemdelingencirculaire 2000. De maatregel van bewaring wordt door de rechter getoetst. Toch kan het nodig zijn om vreemdelingenbewaring toe te passen om zo het gezin beschikbaar te houden voor het vertrek. Naast de reguliere voorwaarden moet in het geval van een gezin met minderjarigen ook worden voldaan aan aanvullende voorwaarden. Zo moet bijvoorbeeld de vertrekprocedure eerder zijn vermeden of belemmerd waardoor geen medewerking is verleend aan de vertrekprocedure. Daarnaast duurt de bewaring zo kort mogelijk; bij de aanvang van de bewaring moet voorzienbaar zijn dat de uitzetting in beginsel binnen twee weken kan worden gerealiseerd (daarna opgekomen omstandigheden die voor rekening en risico van de vreemdeling komen, kunnen onder strikte voorwaarden een langere duur rechtvaardigen).

De tenuitvoerlegging van de maatregel vindt plaats in Justitieel Complex Zeist (JCZ), waar de Gesloten Gezinsvoorziening (GGV) is gevestigd. Deze locatie is speciaal voor gezinnen met minderjarigen ontwikkeld met een minimale detentiebeleving. Zo verblijven de gezinnen in een eigen woning op het terrein, is er volledige bewegingsvrijheid binnen het complex en toegang tot speel- en sportvoorzieningen.

Verkorting opvangduur – België

---

² In hoofdstuk 6 van het Vreemdelingenvoorschrift onder artikel 6.1 lid 1 staan genoemd wie er tot uitzetting of overdracht over te gaan en daartoe alle benodigde handelingen te verrichten, dat zijn de ambtenaren belast met grensbewaking of belast met het toezicht op vreemdelingen (ambtenaren genoemd in artikel 46 en 47 Vreemdelingenwet). In de Ambtsinstructie voor de politie, de Koninklijke marechaussee en andere opsporingsambtenaren staat in artikel 1 lid 4 onder e dat aan de Politie en KMar uitrusting ter beschikking is gesteld als hulpmiddelen ten behoeve van uitzetting.

Vanaf 27 juni 2024 bepaalt de datum waarop het Bevel om het grondgebied te verlaten (BGV) verstrijkt niet langer het eindpunt van steunverlening aan afgewezen asielzoekers. Voortaan eindigt hun recht op materiële opvang (of financiële steun) al bij de definitieve negatieve beslissing in de asielprocedure, met een uitlooperperiode van dertig dagen, waarin een terugkeertraject wordt opgesteld en uitgevoerd. In bepaalde gevallen kunnen begunstigden nog verlenging van hun recht aanvragen.

**Directoraat-Generaal
Migratie**
Directie Migratiebeleid
Team Strategie en Verbinding

Datum
5 september 2024

Onze referentie
5581284

Beleid in Nederland:

Afgewezen asielzoekers hebben nog maximaal 28 dagen recht op opvang in een azc. In die tijd kunnen ze hun vertrek voorbereiden. Als ze niet zelfstandig binnen die termijn vertrekken, kunnen ze verhuizen naar een [locatie voor terugkeer](#). Zij kunnen nog maximaal 12 weken onderdak krijgen in de vrijheidsbeperkende locatie, maar alleen als er zicht is op vertrek. Gezinnen met minderjarige kinderen verhuizen indien nodig naar een gezinslocatie.

Financiële bijdrage aan opvang – België

Vanaf 1 juli 2024 is de bijdrageplicht voor asielzoekers met beroeps- of andere inkomsten die materiële hulp krijgen gewijzigd. Fedasil heeft per 1 juli 2024 ook de bevoegdheid om inkomstgegevens van asielzoekers die in de opvang verblijven te controleren en het recht om de bijdrage in de materiële hulp rechtstreeks van de asielzoekers terug te vorderen.

Beleid in Nederland:

Nederland kent de Regeling eigen bijdrage asielzoekers met inkomen en vermogen 2008 (Reba), waarin geregeld is dat asielzoekers die in de opvang verblijven en inkomsten uit arbeid of eigen vermogen hebben een eigen bijdrage betalen voor de kosten van diens opvang, alsmede voor de opvang van diens gezinsleden. De hoogte van de eigen bijdrage is afhankelijk van de gezinssamenstelling, de hoogte van het inkomen of het vermogen, de geldende vermogensgrens en de economische waarde van de verstrekkingen.

Kwetsbare vrouwen, meisjes en LHBTI-personen krijgen voorrang in Zweeds hervestigingsprogramma – Zweden

In mei 2024 heeft Zweedse ministerie van Justitie het migratieagentschap op de hoogte gesteld van de verdeling van de 900 vluchtelingen die naar verwachting en conform het quota in 2024 een verblijfsvergunning zullen krijgen. Kwetsbare vrouwen, meisjes (minderjarige vrouwen) en LHBTI-personen krijgen voorrang. Er worden vijftig plaatsen gereserveerd voor noodgevallen, en er wordt speciale aandacht besteed aan het integratiepotentieel van de vluchtelingen.

Beleid in Nederland:

Het Nederlandse hervestigingsbeleid heeft vooreerst als doel om bescherming te bieden aan individuele vluchtelingen die zich in het opvangland in een kwetsbare positie bevinden ten opzichte van de andere vluchtelingen aldaar, waaronder ook bijvoorbeeld kwetsbare vrouwen, meisjes en LHBTI-personen.

UNHCR selecteert vanuit de totale vluchtelingenpopulatie personen die vanwege individuele kwetsbaarheden vallen binnen zeven voordrachtscategorieën en in aanmerking komen om te worden voorgedragen voor hervestiging. Anders dan Zweden beperkt Nederland de voordrachtsmogelijkheden van UNHCR binnen genoemde categorieën niet tot enkel kwetsbare vrouwen, meisjes en LHBTI-personen. De individuele kwetsbaarheid staat voorop en Nederland hecht eraan

om de keuze welke zaken UNHCR voordraagt te laten aan UNHCR. Wel is het zo dat voorgedragen vluchtelingen in Nederland in aanmerking moeten komen voor een verblijfsvergunning op grond van het geldende nationale asielbeleid, en wordt UNHCR gevraagd hier rekening mee te houden bij de voordrachten. Daarbij kennen wij soms een ander landgebonden asielbeleid dan de Zweden (of andere EU lidstaten) waardoor wij ons richten op andere herkomstlanden of bevolkingsgroepen. Daarnaast kan het zijn dat om praktische redenen aan UNHCR wordt meegegeven dat bijvoorbeeld een beperkt aantal amv-zaken kan worden voorgedragen vanwege beperkte capaciteit bij Nidos voor de benodigde begeleiding. Net als Zweden reserveert Nederland ruimte voor noodgevallen (binnen het nationale hervestigingsquotum). Verder worden tijdens de Nederlandse selectieprocedure al sinds 2005 integratie gerelateerde overwegingen meegenomen in de beoordeling van hervestiging als duurzame oplossing ('hervestigingsprofiel'). Hierbij kijkt het COA naar de manier waarop de kandidaat zal kunnen integreren in de Nederlandse samenleving, wat volgens staand Nederlands beleid een voorwaarde is om te kunnen spreken van een duurzame oplossing. In geval van serieuze zorgen kan dit reden zijn om de voordracht niet te accepteren. Ook verwachtingsmanagement is onderdeel van dit proces zodat kandidaten zelf evenzo een geïnformeerde keuze kunnen maken voor hervestiging naar Nederland. Voorts wordt de door COA verzamelde informatie gebruikt ter voorbereiding van de gemeente waar de hervestigde vluchteling wordt gehuisvest.

**Directoraat-Generaal
Migratie**
Directie Migratiebeleid
Team Strategie en Verbinding

Datum
5 september 2024

Onze referentie
5581284

Richtlijnen voor het hervestigingsbeleid voor 2024 – Frankrijk

In een instructie van de verschillende ministers aan de prefecten van de Franse departementen van 23 mei 2024 worden de hervestigingstoezeggingen van Frankrijk uiteengezet. Doel is om in de periode 2024-2025 6.000 vluchtelingen te hervestigen, waarvan 2.000 in 2024 vanwege de organisatie van de Olympische en Paralympische Spelen. De asielzoekers zullen worden verspreid over het hele land met uitzondering van de regio Parijs.

Beleid in Nederland:

Genoemde Franse inzet voor 2024-2025 is de hervestigingstoezegging van Frankrijk onder het EU 2024-2025 hervestiging- en humanitaire toelatingsprogramma. Bij brief van 18 september 2023 (inzake Geannoteerde agenda JBZ-Raad 28 september 2023) is de Kamer geïnformeerd over de Nederlandse toezegging onder dit programma: elk jaar 500 hervestigde vluchtelingen conform het gebruikelijke nationale quotum en elk jaar 500 Syrische vluchtelingen in het kader van de EU-Turkije Verklaring, zijnde in totaal 2.000 vluchtelingen in de periode 2024-2025. Bij het nationale quotum is het uitgangspunt dat de hervestigde vluchtelingen direct in een gemeente worden gehuisvest, tenzij dit om uiteenlopende redenen niet mogelijk blijkt. Inzake de EU-Turkije Verklaring gaan de hervestigde vluchtelingen in beginsel de opvang in, tenzij ook zij direct in een gemeente kunnen worden gehuisvest. Gemeenten huisvesten hervestigde vluchtelingen op vrijwillige basis, en dit telt mee binnen de taakstelling.

Recent aangekondigd pakket maatregelen – Duitsland

De Duitse regering heeft op 29 augustus 2024 een aantal maatregelen aangekondigd ten aanzien van asielmigratie. Deze maatregelen zijn nog niet in beleids- of wetsvoorstellen uitgewerkt. Het gaat om de volgende voornemens:

1. Het Bundesamt für Migration und Flüchtlinge krijgt de bevoegdheid om biometrische data te gebruiken om de identiteit van asielzoekers vast te stellen.

2. Asielzoekers die volgens het Dublinverdrag onder de verantwoordelijkheid van andere EU-lidstaten vallen en voor wie de lidstaat in kwestie al heeft ingestemd met het overnameverzoek, worden uitgesloten van het verder ontvangen van uitkeringen.
3. Statushouders die zonder dwingende reden – zoals de begrafenis van naaste familieleden – naar hun land van herkomst reizen, verliezen hun vluchtelingenstatus of subsidiaire beschermingsstatus.
4. Er wordt een taskforce opgezet op federaal en deelstaatniveau om bureaucratische en juridische hindernissen weg te nemen, met het doel om meer asielzoekers die al geregistreerd staan in een andere EU-lidstaat terug te laten keren naar de verantwoordelijke lidstaat.

**Directoraat-Generaal
Migratie**
Directie Migratiebeleid
Team Strategie en Verbinding

Datum
5 september 2024

Onze referentie
5581284

Beleid in Nederland

Omdat de voorgenen maatregelen nog niet concreet zijn uitgewerkt, volgt hier een eerste duiding ten opzichte van het beleid in Nederland.

1. In de Nederlandse asielprocedure doorloopt de asielzoeker een identificatie- en registratieproces. Onderdeel van dat proces is de afname van zijn vingerdrukken die worden gecheckt in verschillende Europese en nationale databases, waaronder Eurodac.
2. Asielzoekers die hun asielprocedure in andere lidstaten moeten voortzetten en voor wie de lidstaat in kwestie al heeft ingestemd met het overnameverzoek, krijgen al geen uitkeringen.
3. De IND beziet reeds of de vergunning kan worden ingetrokken indien haar bekend is dat iemand tijdelijk is teruggekeerd in land van herkomst. In een recente uitspraak heeft de Raad van State het toetsingskader uiteengezet.
4. Ook in Nederland wordt doorlopend hard gewerkt om het aantal Dublin-transfers naar andere EU-lidstaten te verhogen.

Betaalpas voor asielzoekers – Duitsland

In Duitsland kunnen asielzoekers via een betaalkaart betalingen doen in plaats van met contant geld. Om een uniform kader te creëren voor de invoering van zo'n betaalkaart in de zestien deelstaten, heeft de Duitse regering op 1 maart 2024 een wijziging van de wet op de uitkeringen aan asielzoekers aangenomen. De wet is op 16 mei 2024 van kracht geworden. De betaalkaart is nu expliciet opgenomen als een vorm van uitkering. Tegelijkertijd is het gebruik ervan uitgebreid, dit betekent dat alle vluchtelingen - ongeacht de manier waarop ze gehuisvest zijn - de uitkeringen waar ze recht op hebben nu via de betaalkaart kunnen ontvangen. Hoe invulling aan de kaart wordt gegeven, is een zaak van de verschillende deelstaten.

Beleid in Nederland:

Of asielzoekers eet- en leefgeld krijgen in natura of als (gedeeltelijke) financiële uitkering op een moneycard hangt af van de fase in het asielproces en de opvangvorm waar zij verblijven.

In de aanmeldfase krijgen asielzoekers, conform de Rva 2005, geen financiële verstrekkingen. Zij koken niet zelf en ontvangen alle verstrekkingen in natura. Op de procesbeschikbaarheidslocatie³ krijgen asielzoekers, met uitzondering van asielzoekers in spoor 4, eveneens de verstrekkingen in natura. Net als in de handhaving- en toezichtlocatie, waar overlastgevende asielzoekers geplaatst worden.

---

³ Niet actief sinds 1 maart jl.

Overige asielzoekers krijgen eet- en leefgeld in beginsel in de vorm van een (gedeeltelijke) financiële uitkering op een betaalkaart. Er zijn locaties waar de mogelijkheid om zelf te koken niet bestaat, dan worden maaltijden verzorgd. Tot slot zijn er de locaties voor uitgeprocedeerde asielzoekers zonder recht op opvangvoorzieningen, de vrijheidsbeperkende locatie en de gezinslocaties. Volwassen krijgen op deze locaties wel eetgeld in de vorm van een financiële uitkering, maar geen leefgeld. Kinderen krijgen wel eet- en leefgeld in de vorm van een financiële uitkering.

**Directoraat-Generaal
Migratie**
Directie Migratiebeleid
Team Strategie en Verbinding

Datum
5 september 2024

Onze referentie
5581284

4. N.v.t.

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

5.1. Toelichting

De persoonsgegevens van de ambtenaren zijn niet openbaar ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer.